

کنگره اتحادیه کانونهای وکلای مناکو

کنگره اتحادیه کانونهای وکلای دادگستری از یازدهم تا شانزدهم سپتامبر در شهر کوچک مناکو با حضور نمایندگان سی و سه کانون و عده زیادی از وکلای کشورهای مختلف در محلی - که به اسم «بنای صدساله» نامگذاری شده بود - تشکیل گردید. از ایران آقای آلبرت برناردی وکیل پایه یک دادگستری و اینجانب بسمت نماینده رسمی کانون وکلای دادگستری معرفی شده بودیم. آقای حمید رضوی از هواپیمایی ملی و آقایان رضا قاسمی و بنت منصور نیز شرکت داشتند. چون پرنسرنیه سوم کسالت داشتند، پیام ایشان به وسیله رئیس دربار خوانده شد. آقای لرنزی رئیس کانون وکلای مناکو خوشامد گفت.

موضوعاتی که در برنامه بایستی در کمیته‌های اختصاصی مورد بررسی و شور قرار میگرفت عبارت بودند از:

آلودگی هوا و بررسی محیط - حمایت از مصرف‌کننده - سرمایه‌گذاری در خارج - بررسی قوانین هوایی - بررسی قوانین مبادلات ارزشهای منقول - معاضدت قضایی - عروسی‌های بین‌المللی - طلاق - بررسی در سنتهای حقوق بستانکاران در ورشکستگی شرکتهای بین‌المللی - بررسی در سنتهای اخلاقی وکلای دادگستری - بررسی وضع قوانین در اجتماعات بی‌بندوبار - بررسی منابع زیر دریاها و اقیانوسها در روابط بین‌المللی.

هرکس مطابق ذوق و سلیقه و توانایی و سوابق مطالعاتی خود دریک یا چند کمیته شرکت میکرد.

اگر نوشته‌ای تهیه کرده بود، آنرا میخواند و به سؤالات پرسش‌کنندگان با اجازه رئیس پاسخ میداد.

من در خصوص آلودگی هوا در ایران گفتاری به انگلیسی تهیه کرده بودم که بدعوت آقای پروفیسور نیومن رئیس کمیته خواندم و به پرسش چندین نفر پاسخ دادم. اینک ترجمه گفتار:

«در ماه ژوئن امسال نمایندگان صدوده کشور در استهکلم بنا به دعوت سازمان ملل متحد شرکت داشتند تا در خصوص آلودگیهای محیط و عوارض ناشیه از آن راهحل عملی پیدا کنند. گرچه اغلب روزنامه‌های دنیا نسبت به نتیجه این کنفرانس بدبین بودند و تصور میکردند هیچ نوع نتیجه مفیدی نخواهد داشت ولی با توانایی خاص «موریس سترانگ»^۱ دبیرکل کنفرانس، همه مشکلات دقیقاً مطرح گردید و راهحل‌ها و پیشنهادات جامعی هم عرضه شد و موافقت شد که پنجاه و چهار کشور در کمیته مخصوص سازمان ملل متحد در خصوص این مسأله مهم انسانی شرکت کنند و هر یک از دول به تناسب توانایی مالی خود مبلغی بپردازد تا رفع نیازمندیهای این کمیته بشود.

از سوی دیگر سفیر کبیر مالت آقای «پاردو»^۲ در نوامبر ۱۹۶۷ در سازمان ملل نطق مستدل و امیدوارکننده‌ای ایراد کرد و گفت: «تنها راه خاتمه دادن به فقر جهانی، استفاده از منابع غذایی و معدنی کف دریاها و اقیانوسها به وسیله سازمان مستقل بین‌المللی است که از این منبع بهره‌برداری کرده عواید حاصله را صرف رفع فقر و فاقه جهانیان بنماید. این سازمان باید مستقل و مرکب از نمایندگان کشورهای درجه دوم باشد. کشورهایی که قادر به بهره‌برداری از اعماق اقیانوسها هستند نقش مشاور را عهده‌دار شوند تا بدین ترتیب رقابتهای دول بزرگ تأثیر چندانی نداشته باشد». وی افزود که: «منابع زیر دریاها ارث مردم و متعلق به جهانیان است. همه خلق خدا حق دارند از آن بهره‌مند شوند».

چون همه ملل خواه ناخواه با نظر وی موافق بودند، سازمان ملل متحد کمیته مخصوصی در این موضوع انتخاب کرد که تا بحال چندین جلسه داشته و سعی میکند مشکلات را بررسی نموده و راهحل صحیح و معقولی پیشنهاد نماید. وجود این دو کمیته باعث امیدواری است و همه امیدواریم نتایج خوبی برای اکثریت مردم جهان - که از خوراک و پوشاک و فرهنگ سهم ناچیزی دارند - داشته باشد.

قبل از اینکه از آلودگی هوا در کشورم صحبت شود لازم میدانم کلیاتی در خصوص وضع اجتماعی و اقتصادی ایران بیان نمایم.

وسعت ایران سه برابر کشور فرانسه است. گرچه اراضی وسیعی در مرکز کشور بنام «کویرلوت» غیر قابل استفاده است ولی با وجود کم‌آبی - که یکی از مشکلات دائمی است - جلگه‌های اطراف به برکت وجود کوههای البرز در شمال و کوههای زاگرس در جنوب غربی قابل همه نوع استفاده است. کنار دریای خزر باران بعد کافی است و جنگل‌ها و مراتع فراوان وجود دارد. در سال ۱۹۶۷ «وزارت منابع طبیعی» ایجاد شده است تا با موازین علمی منابع کشور را حفظ نماید.

در «انقلاب سفید» که تحت رهبری شاهنشاه آریامهر از ده سال پیش شروع شده است، جنگلها و مراتع ملی شده و پارکهای جنگلی نزدیک دریا بوجود آمده - که باعث خوشحالی مسافران و جهانگردان است. مرگ و میر اطفال و افراد در اثر بهداشت همگانی بمراتب تقلیل پیدا کرده و جمعیت شهرها و روستاها افزایش یافته است تا آنجا که دولت کنترل تولید را در دست گرفته و به وسیله روزنامه تلویزیون و رادیو بمردم اصول زندگانی جدید را تعلیم میدهند. سپاهیان دانش، سپاهیان ترویج و سپاهیان بهداشت به دستور شاهنشاه آریامهر در دورترین روستاهای کشور با دل و جان با مردم تماس داشته سعی میکنند ساکنین هر محل را سالم، با سواد و کاربر و فعال سازند.

مبارزه بر علیه بیسوادی در ایران بقدری پیشرفت کرده است که مورد اعجاب جهانیان بوده و کشور ما با گامهای بلند به طرف صنعتی شدن میروود و همه مردم از رفاه و آسایش نسبی برخوردارند.

بررسی آلودگی هوا در ایران به وسیله وزارت بهداشت در سال ۱۹۶۵ شروع شد. وزارت بهداشت از سازمان بهداشت جهانی خواست که کارشناسانی به ایران اعزام دارد تا با همکاری وزارتخانهها و سازمانهای دولتی موضوع را بررسی کرده گزارش جامعی تنظیم نمایند.

در ایران طبق این گزارش آلودگی هوا در اثر دود گاز «اکسید دوکربن» کارخانههای صنعتی، دستگاههایی که با نفت کار میکنند (مثل حمامها و نانواییها)، ماشینها، اتوبوسها، اتومبیلهای دیزلی، اسفالتکاری، قیرریزی در جاده و امثال آن ایجاد میشود.

«اکسید دوکربن» در تهران در اثر داشتن جمعیت زیاد و نبودن باد دائمی زیاد است و تنفس آن مخصوصاً در چهارراهها خطرناک و زیان آور است.

واحد عادی قابل عمل PPM ۹ است ولی در تهران PMM به هشتاد و گاهی به صدویست در چهار راهها میرسد؛ چون تهران در ارتفاع ۱۵۰۰ متری قرار گرفته و اکسید دوکربن متأسفانه در ارتفاع بیشتر تولید میشود آلودگی هوا در تهران زائد از حد عادی شهرهای بزرگ است. از سوی دیگر چون غالب وسایل نقلیه دارای عیوب فنی است از لولههای اگزس آنها دائماً اکسید دوکربن خارج میشود، همیشه هوای تهران غبارآلود و کثیف و مملو از اکسید دوکربن است.

اصفهان - وسایل نقلیه چندان زیاد نیست ولی کارخانههای سیمان، مولد برق و کارگاههای کوچک و بزرگ - که با نفت و گاز کار میکنند - در آلودگی هوا مؤثرند. کارخانه ذوب آهن نسبتاً دور از شهر واقع شده و تصمیمات لازم برای جلوگیری از آلودگی هوا در آنجا گرفته شده است.

آبادان - در آبادان «سولفور دی یوکسید» در اثر وجود پالایشگاه زیاد است و باعث بیماری ریه و چشم مردم است. ولی اکسید دوکربن در اثر زیاد نبودن وسایل نقلیه چندان نیست.

تبریز - هوای این شهر چون مدت ۵ ماه زمستانی است «سولفور دی یوکسید»

در اثر وجود کارخانجات و دستگاههای گرم‌کننده نفتی و گازی در شهر فراوان است ولی «اکسیددوکرین» چندان زیاد و خطرناک نیست. دولت ایران با تصویب قانون نوامبر ۱۹۷۱ مقرراتی وضع کرده است که از آلودگی هوا جلوگیری میکند:

۱- طبق این قانون اگزوس‌کلیه وسایل رفت‌وآمد از قبیل اتومبیل، کامیونها و ماشین‌های باربری تحت کنترل قرار گرفته و ماشین‌هایی که نیازمند تعمیر باشند اجازه استفاده از آنها داده نمی‌شود. در ماشین‌های دیزلی بکاربردن فیلترهای مخصوص برای صاف کردن هوایی که خارج می‌شود اجباری است.

۲- در اسفالت کاریها، کارخانه‌های سیمان، آجرپزی، نانواییها و دستگاههایی که با نفت کار میکنند و کارخانجات، تدابیری اتخاذ شده است که در صورت اجرا از آلودگی هوا کم میکند.

۳- سوختن زباله‌ها و آشغال شهرها ممنوع است و جاهای مخصوصی در اطراف هر شهر برای جمع‌آوری پیش‌بینی شده است تا بعداً با ایجاد کارخانه مخصوص بتوان از زباله و آشغال شهری استفاده کرد.

۴- برای پالایشگاهها سوخته‌شدن گاز در فضای آزاد راه‌حلی با توسل به وسایل فنی جدید پیش‌بینی شده است.

۵- در کارخانجاتی - که کارگران با مواد سربی سروکار دارند - برای جلوگیری از مسمومیت سربی به کارگران تعلیمات لازم به وسیله کارشناسان الزاماً داده می‌شود.

در خصوص آلودگی بحر خزر از طرف دولت ایران آقای وزیر علوم با مقامات شوروی مذاکره نموده‌اند که از ضایعات کارخانجات به دریای خزر جلوگیری شود و نتیجه مطلوب حاصل شده است.

پس از خاتمه کار، نمایندگان چند کشور پرسشهایی نمودند که پاسخ‌های کافی به آنان داده شد.

عصر آنروز نمایندگان کشورهای: استرالیا، بلژیک، نروژ، سوئیس، امریکا و انگلیس در کمیته اختصاصی برای تهیه و تنظیم قوانین بین‌المللی در خصوص جلوگیری از اقسام آلودگی‌ها جمع‌آوری شدند؛ اینجانب را هم دعوت کرده بودند. از مذاکراتی که در کمیته بعمل آمد اطلاعات زیرین بدست آمد که بسیار مفید بود و خلاصه آن برای اطلاع خوانندگان درج می‌شود.

۱- آلودگی مختص آلودگی هوا نیست. آلودگی آب رودخانه، دریاها و اقیانوسها هم جزو آلودگی است. نباتات و حیوانات دریایی در اثر ضایعات کارخانجات از بین می‌روند؛ و آنچه از بین می‌رود جبران‌پذیر نیست و با ازدیاد جمعیت مسأله استفاده از ماهیها و نباتات دریایی ضروری است؛ باید برای این مشکل چاره‌ای اندیشید.

دومیلیون تن «د.د.ت» که برای دفع آفات در دنیا صرف شده است مقداری از آن به اقیانوسها سرایت کرده است. ماهی تون در فیلیپین و ماهیهای - که به

اسم شمشیر ماهی در فلوریدای امریکا موسومند - مسموم شده‌اند و کسانی که این ماهیها را خورده‌اند زیان فراوان دیده‌اند.

۲- آلودگی مواد غذایی و مسمومیت حیوانات وحشی و اهلی و پرندگان در اثر استعمال مواد سمی بمنظور دفع آفات و فرسایش خاک، شکستن تانکرهای نفتی در اقیانوس و وجود رآکتورهای اتمی - که باعث انتشار مواد «رادپواکتیو» هستند - مشکل بسیار مهمی است و به‌آسانی چاره پذیر نخواهد بود. بعضی از کارخانجات کنسروسازی که رعایت بهداشت و تعلیمات فنی را نکرده بودند باعث مسمومیت عده زیادی از مصرف‌کنندگان شده‌اند.

تنفس ذراتی که از اثر سوخت و سوز در هوا منتشر میشود زیان‌آور است. چون دنیا در اثر پیشرفت تکنولوژی به‌دهکده کوچکی تبدیل شده است، همبستگی بین‌المللی در همه مسائل وجود دارد و هیچکس از آسیب‌های گوناگون آلودگیها مصون نخواهد بود.

۳- راه حل منحصر بفرد، همکاری بین‌المللی است. هر دولت باید قوانین خاصی با توجه به‌اوضاع و احوال کشور خود وضع نموده با دول دیگر همکاری کند. ضمانت اجرای قوانین - اگر تنها جریمه نقدی و غرامت زیان دیده باشد - کافی نخواهد بود. باید مقررات کیفری در هر قانون پیش‌بینی شود تا صاحبان کارخانجات و آنان که به‌طمع و یا نادانی به‌زیان مردم جامعه اقدام میکنند به‌کیفر برسند. در شماره‌های آینده از پیشنهادهایی - که برای تنظیم بین‌المللی از طرف نمایندگان اتحادیه کانونها عرضه شده بود - گفتگو خواهیم داشت.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی